

Varsinais-Suomen ilmastoweбинаari 2: Öljytön lämmitys 2025 – avustukset tehokkaaseen käyttöön 9.9.2020, Teams

Webinaariin osallistui 56 henkilöä.

Alustajat:

Merja Haliseva-Soila, Varsinais-Suomen ELY-keskus: Ilmastotiekartta 2030

Mika Raula, Laitilan kaupunki: Laitila ei lämmitä öljyllä

Vesa-Pekka Heikkilä, Pirkanmaan ELY-keskus: Avustus pientalon öljylämmityksestä luopumiseksi

Teemu Kettunen, Motiva: Öljyn vaihtoehdot ja tekniset ratkaisut

Kommenttipuheenvuoro: Harri Nurmi, Omakotiliitto Varsinais-Suomi: Energiaremontti omakotiasujan näkökulmasta

Esitykset ja alustusten tallenteet löytyvät [täältä](#)

Poimintoja tilaisuudessa käydystä keskustelusta

Miten öljystä luopumista voidaan kiihdyttää?

Webinaarin pääkysymyksenä oli: öljylämmityksestä eroon vuoteen 2025 mennessä – voisiko se olla tavoite Varsinais-Suomen ilmastotiekartassa? Tavoitetta pidettiin haasteellisena, mutta toki tavoitteet pitääkin asettaa korkealle.

Kehitystä hidastavia tekijöitä pientalojen osalta ovat 2000-luvun alussa rakennetut öljylämmitteiset kiinteistöt, halpa öljy ja iäkkäät asukkaat, joiden investointihalukkuus ei ole välttämättä kovin suurta. Toisaalta avustuksiin suhtaudutaan myönteisesti ja niistä tiedottamiseen on panostettava. Ilman laajaa tiedottamista ja kannustusta vuoden 2025 tavoitteeseen ei päästä. Tiedottamiseen kannattaa ottaa järjestöt mukaan, mm. omakotiliitto ja mukaan tarvitaan myös kunnat.

Kuntien rooli

Kuntien rooli tiedottamisessa ja esimerkkinä asukkaille on tärkeä. Kemiönsaarella on ryhdytty tiedottamisessa toimeen. Suunnitteilla on kampanja asukkaille öljylämmityksestä luopumiseksi. Tarkoitus on tiedottaa sekä avustuksista että lämmitysvaihtoehdoista. Asukkaita autetaan myös hakemusten teossa.

Nykyisessä hallitusohjelmassa valtion ja kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä on tavoitteena luopua jo lähivuosina. Laitilassa kaikissa kiinteistöissä – yhtä kyläkoulua lukuunottamatta - on jo luovuttu öljystä. Tätä on avittanut kattava kaukolämpöverkko Laitilan keskustassa. Kyläkouluissa on siirretty maalämpöjärjestelmiin. Laitilassa satsataan myös aurinkoenergian hyödyntämiseen. Omakotitaloasujille on pidetty infotilaisuuksia.

Osassa kunnista tavoitteen saavuttaminen nähdään vaativan korvamerkittyä tukea, vahvaa kampanjointia, jopa "painostusta" ja sanktioita:

"Uskoisin, että ainakin pienemmissä kunnissa öljyttömyyden saavuttaminen edellyttää paitsi tähän korvamerkittyä suoraa tukea, myös aktiivista "painostusta" ja kampanjointia. Itse olen päättäjänä vajaan 10 000 asukkaan kunnassa, jossa teknisen toimen investointibudjetti on vuositasolla muutama miljoonaa euroa vuodessa. Tästä vain joitakin satoja tuhansia euroja vuodessa jää harkinnanvaraisiin investointeihin. Näistä melko vähistä euroista kamppailee joka vuosi iso määrä toteuttamista odottavia hankkeita. Niinpä toimivan lämmitysmuodon uusiminen yhdessäkin rakennuksessa saattaa jonottaa toteuttamista useita vuosia. Omassa kunnassa on vielä useampia kunnan kiinteistöjä, joissa on edelleen öljylämmitys. En oikein näe miten näiden uusiminen onnistuu määräjassa ilman aktiivista "painostusta" ja tukea."

”Kunnissa on huonossa taloustilanteessa vaikea saada mitään investointeja läpi päätöksenteossa, joten korvamerkitty tuki ja ehkä jokin sanktiokin voisi vaikuttaa.”

Yksi tapa rahoittaa öljystä luopumista useammassa kiinteistössä on [Kuntarahoituksen vihreä laina](#), joka on tavallista lainaa edullisempaa. Suunnittelutyö jää toki kunnan tehtäväksi. Kunnat voisivat hakea lainaa myös yhdessä.

Valonian ELLE-hankkeessa tunnistettiin kuntakiinteistöjen kevyiden energiakatselmointien ja avoimen datan pohjalta viisi tyypillistä kuntakiinteistökohtetta ja niiden keskeisiä energiateknisiä ongelmia. Tiedot, toimenpidesuosituksukset sekä arvio säästöistä ja takaisinmaksuajasta koottiin tiivistetysti [energiakorteiksi](#), joita voivat hyödyntää kaikki kunnat.

Tilaisuudessa muistutettiin, että on sitten kyse kunnasta, omakotiasujasta tai taloyhtiöstä, niin syntyvä päästö- ja rahallinen säästö on aina järkevä peruste öljystä luopumiselle. Myös kunta voi ottaa kyläkoulun öljystä luopumiseen lainan ja maksaa sen takaisin syntyvillä säästöillä.

Keskustelu avustuksista ja lämmitysvaihtoehtoista

Eri avustusmuotoja ja kotivähennystä ei voi hyödyntää samanaikaisesti. ELYn avustus öljylämmityksestä luopumiseksi, ARAn energia-avustus ja kotitalousvähennys ovat vaihtoehtoisia tukimuotoja, joista pientaloasukas voi valita itselleen sopivimman.

ELYn sivuilta löytyy tarkat ohjeet uudesta avustuksesta öljylämmityksestä luopumiseksi, kaikkia ne eivät kuitenkaan saavuta ja laajempaa tiedottamista tarvitaan. Hyväksi nähdään se, että lämmityksen vaihtotyön voi aloittaa joko ennakkoon tai avustuspäätöksen saannin jälkeen, jolloin saatava avustus on varmistunut. Avustus haetaan maksuun jälkikäteen hakemuksella laskutositteiden kera.

ELYn avustus on suunnattu pientaloille ja paritaloille. Rivitaloille avustusta ei voida myöntää. Avustuksen käsittelyä nopeuttaa, kun toimittaa hakemuksen yhteydessä kaikki tarvittavat liitteet, kuten esim. valtakirjan, joka tarvitaan myös puolisolta yhteisomistuksessa olevasta kiinteistöstä sekä mahdollisen kuolinpesän kaikilta osakkailta.

Fossiilisen öljyn korvaaminen bioöljyllä tai biokaasulla ei täytä ELYn avustuksen kriteereitä, koska sitoutumista biopohjaiseen tuotteeseen ”lopullisesti” ei voida todentaa. Erillinen biokaasun jakeluverkosto saattaisi mahdollistaa avustuksen. Kotitalousvähennystä voi hakea työ kustannuksiin riippumatta siitä mihin öljyn vaihtaa.

Maalämpöjärjestelmien toimittajissa on isoja laatueroja. Kannattaa kiinnittää huomiota muuhunkin kuin hintaan.

Maanalaisten vanhojen öljysäiliöiden poistamista kannattaa pitää tiedottamisessa esillä. Ne ovat vakava riski maaperälle ja pohjavedelle. Tällä voidaan myös motivoida vaihtopäästöistä.

Kuinka pitkä on a) maalämpö- ja b) ilma-vesi-lämpöpumpun keskimääräinen elinikä ja uusimiskustannus? Teemu Kettunen (Motiva) vastasi chatissa: ”Lämpöpumppujen kompressoreiden uusimiseksi arvioidaan usein noin 15 vuotta, varovaisemmin arvioituna 10 - 15 vuotta. Kuitenkin ainakin maalämpöpumppujen kompressorit ovat käytännössä kestäneet usein myös paljon pidempäänkin. Kompressorin uusimisen hintaluokka voisi olla ehkä luokkaa 1 000 - 3 000 eur.”

Öljylämmityksen korvaavia lämmitysmuotoja on vaikea vertailla keskenään ja puolueetonta tietoa vaikea saada.

Hyödyllisiä linkkejä:

- [Tietoa eri lämmitysmuodoista ja vertailuja](#) (motiva.fi)
- [Pientalon lämmitystapojen vertailulaskuri](#) (lammitysvertailu.eneuvonta.fi)
- [Kuluttajien energianeuvonta](#) (motiva.fi)
- [Asiaa energiasta](#) (facebook)
- [Avustus pientalon öljylämmityksestä luopumiseksi](#) (ely-keskus.fi)
- [ARAn energia-avustukset](#) (ara.fi)
- [Kotitalousvähennys](#) (vero.fi)

Lisätietoa:

Varsinais-Suomen alueellinen energianeuvonta
energia-asiantuntija Liisa Harjula, p. 040 182 0412, etunimi.sukunimi@valonia.fi